

Funded by the
European Union

ART & SIGNS

*Προσβασιμότητα Τέχνης, Πολιτισμού και
Μουσείων για Κωφούς*

R1 – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ART&SIGNS

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 01 – ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

ΔΙΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ

Υπεύθυνος συνεργάτης: TUCEP – IT
Ημερομηνία: Ιούλιος 2022

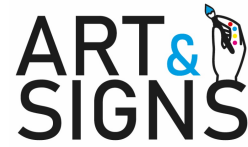
Erasmus+ - KA220 – Cooperation partnerships in vocational education and training
(Duration: 01.11.2021 – 31.10.2023)

Αυτό το έργο έχει χρηματοδοτηθεί με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αυτή η δημοσίευση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Funded by the
European Union

Ελληνική Έκδοση

Αυτό το έγγραφο είναι η περίληψη της ανάλυσης πλαισίου για τη διεθνή έκθεση που διεξήχθη στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού προγράμματος ART&SIGNS από τους εταίρους σε έξι χώρες (Κύπρος, Ιταλία, Ολλανδία, Ρουμανία, Σλοβακία, Ισπανία). Τα ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα παρουσιάζονται πλήρως στην αγγλική έκδοση της Διακρατικής Έκθεσης.

Η ανάλυση του πλαισίου διεξήχθη μέσω δύο ερευνητικών μελετών:

- 1) **Έρευνα πεδίου** με στόχο τον εντοπισμό του κενού δεξιοτήτων των μουσείων στην επικοινωνία με Κωφούς επισκέπτες μέσω της διεξαγωγής διπλής έρευνας που απευθύνεται σε **εργαζόμενους μουσείων** και στην **κοινότητα των Κωφών**.
- 2) **Εθνική Έρευνα** σημαίνει μια συλλογή υπαρχουσών μελετών και πρακτικών σε εθνικό επίπεδο σχετικά με δραστηριότητες/εμπειρίες κατάρτισης και ευαισθητοποίησης που απευθύνονται σε εργαζόμενους στα μουσεία για να καταστούν οι πολιτιστικές υπηρεσίες προσβάσιμες σε Κωφούς.

Τα κύρια αποτελέσματα επέτρεψαν στην κοινοπραξία του έργου να εντοπίσουν τις προκλήσεις που σχετίζονται με την προσβασιμότητα των Κωφών στο περιεχόμενο του μουσείου καθώς και τις ικανότητες και δεξιότητες που πρέπει να αποκτήσουν οι εργαζόμενοι των μουσείων προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρύτερη απόλαυση των πολιτιστικών υπηρεσιών στους Κωφούς.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

Η διεθνή έκθεση διαχειρίστηκε δύο ξεχωριστά ανώνυμα ερωτηματολόγια στις ομάδες-στόχους του έργου: στην κοινότητα των κωφών και στους εργαζόμενους στα μουσεία.

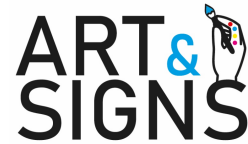
Όσον αφορά την **έρευνα στην κοινότητα των Κωφών**, συνολικά **106** ερωτηθέντες έλαβαν μέρος, κυρίως από 18 έως 50 ετών, κυρίως εργαζόμενους και φοιτητές. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων που επισκέπτονται τα μουσεία: το 52% συνήθως επισκέπτεται ένα μουσείο τουλάχιστον 1 ή 2 φορές το χρόνο και σχεδόν το 30% πηγαίνει στο μουσείο 3 έως 5 φορές το χρόνο ή περισσότερες. Μόνο το 18,9% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι δεν επισκέφτηκε ποτέ μουσείο. Αυτά τα δεδομένα είναι σημαντικά καθώς προσφέρουν μια ρεαλιστική επισκόπηση των προκλήσεων και των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι Κωφοί στα μουσεία.

Οι περισσότεροι από τους Κωφούς που συμμετέχουν πιστεύουν ότι τα μουσεία δεν διαθέτουν οδηγούς βίντεο στη νοηματική γλώσσα, οδηγούς κωφών και υπαλλήλους ακοής που γνωρίζουν τη νοηματική γλώσσα. Από αυτές τις απαντήσεις είναι σαφές ότι οι Κωφοί προσδοκούν να λάβουν πληροφορίες στη νοηματική γλώσσα, διεκδικώντας το δικαίωμα να χρησιμοποιούν τη φυσική τους γλώσσα, αν και είναι μειονοτική γλώσσα.

Ως εκ τούτου, είναι κατανοητό ότι μία από τις **κύριες προκλήσεις** που αντιμετωπίζουν οι Κωφοί σε ένα μουσείο σχετίζεται με τον τομέα της επικοινωνίας τόσο ως προς τη γλώσσα

Funded by the
European Union

(νοηματική γλώσσα) όσο και ως προς τις δεξιότητες (όπως εν συναίσθηση, υπομονή, επίλυση προβλημάτων). Για το λόγο αυτό, η πλειονότητα των Κωφών (77%) πιστεύει ότι οι εργαζόμενοι των μουσείων πρέπει να γνωρίζουν τη νοηματική γλώσσα τουλάχιστον σε βασικό επίπεδο για να μπορούν να επικοινωνούν με τους Κωφούς επισκέπτες. Επιπλέον, θα ήταν σκόπιμο για τους εργαζόμενους στα μουσεία να μπορούν να υιοθετήσουν συγκεκριμένες στρατηγικές και προσεγγίσεις επικοινωνίας που λαμβάνουν υπόψη την κουλτούρα των Κωφών όπως τις συμπεριφορές, τις συνήθειες και τις αξίες των Κωφών.

Καθώς η κοινότητα των Κωφών συχνά πιστεύει ότι οι δραστηριότητες που αφορούν την κοινωνική ζωή δεν σέβονται τις ανάγκες τους, οι περισσότεροι από αυτούς (81%) θα ήθελαν να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία δημιουργίας νοημάτων σε διάφορες θεματικές ενότητες για τις τέχνες, την ιστορία και τον πολιτισμό.

Το δεύτερο ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε μεταξύ **97 εργαζομένων σε μουσεία** στις χώρες εταίρους. Οι ερωτηθέντες καλύπτουν διαφορετικούς ρόλους μέσα στο μουσείο: κυρίως χειριστές υπηρεσιών υποδοχής και φύλαξης, επιμελητές, ξεναγούς μουσείων και διευθυντές. Περισσότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες (57,7%) συνάντησαν και αλληλεπίδρασαν με Κωφούς επισκέπτες στο μουσείο στο οποίο εργάζονται.

Σε γενικές γραμμές, οι προκλήσεις που αντιμετώπισαν στην επικοινωνία με τους Κωφούς επισκέπτες αφορούσαν τη δυσκολία αλληλεπίδρασης, τόσο ως προς την κατανόηση του τι ήθελε να πει ο Κωφός όσο και ως προς την αδυναμία παροχής συγκεκριμένων πληροφοριών και την πλήρη συμμετοχή τους στην ξενάγηση.

Ωστόσο, για να ξεπεράσουν αυτές τις προκλήσεις, οι εργαζόμενοι των μουσείων που ρωτήθηκαν, εφαρμόζουν συγκεκριμένες ενέργειες, όπως το να μιλάνε πιο αργά για να επιτρέψουν στους Κωφούς να διαβάζουν τα χείλη, να γράφουν τις πληροφορίες σε ένα κομμάτι χαρτί ή μια κινητή συσκευή, χρησιμοποιώντας εκφράσεις προσώπου και χειρονομίες και χρήση οδηγών βίντεο στη νοηματική γλώσσα.

Αν και ορισμένα μουσεία στα οποία εργάζονται οι ερωτηθέντες έχουν συγκεκριμένα μέτρα για τη διαχείριση των προβλημάτων επικοινωνίας με Κωφούς επισκέπτες (βίντεο-οδηγία στη νοηματική γλώσσα, πίνακες πληροφοριών, ξεναγήσεις με διερμηνείς νοηματικής γλώσσας και υπότιτλους ακουστικούς οδηγούς), οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι είναι απαραίτητο να αναληφθούν επαρκείς και αποτελεσματικές πρωτοβουλίες για την άρση των επικοινωνιακών φραγμών.

Από αυτή την άποψη, το 60% των ερωτηθέντων υποστήριξε ότι οι υπεύθυνοι των μουσείων θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τη νοηματική γλώσσα για να εξασφαλίσουν τη βασική επικοινωνία με τους Κωφούς, καθιστώντας τους εξίσου ενεργούς πρωταγωνιστές στη στην ξενάγηση των μουσείων όσο οι ακούοντες επισκέπτες.

Εκτός από τη γλωσσική πτυχή, η πλειονότητα των ερωτηθέντων (86,6%) αναγνωρίζει τη σημασία της απόκτησης συγκεκριμένων γνώσεων σχετικά με τις συνήθειες και τον πολιτισμό των Κωφών και θεωρεί σημαντικό για τη δουλειά τους να γνωρίζουν τις επικοινωνιακές προσεγγίσεις και τις τεχνικές που πρέπει να χρησιμοποιούνται με τους

Funded by the
European Union

Κωφούς καθώς και τα στοιχεία που συνθέτουν την κουλτούρα των Κωφών, κατανοητή ως το σύνολο των συμπεριφορών, των εθίμων, των πεπαιθώσεων και των αξιών που σχετίζονται με τις εμπειρίες της κοινότητας των Κωφών.

Επίσης, η πλειοψηφία των εργαζομένων στα μουσεία (76,5%) ενδιαφέρονται να μάθουν συγκεκριμένα νοήματα που αφορούν τον τομέα της τέχνης και του πολιτισμού που θα χρησιμοποιούνται από τους Κωφούς.

Σχεδόν το σύνολο των ερωτηθέντων (88,7%) εξέφρασε το ενδιαφέρον του να παρακολουθήσει το εκπαιδευτικό σεμινάριο που απευθύνεται σε εργαζόμενους μουσείων που θα οργανωθεί από την κοινοπραξία του έργου ART&SIGNS και θα παραδοθεί ως **μεικτή μάθηση**.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Σύμφωνα με τις υπάρχουσες καλές πρακτικές που έχουν επιλεγεί από τους οργανισμούς στις χώρες εταίρους, είναι προφανές ότι το θέμα της προσβασιμότητας στον πολιτισμό, την ιστορία και την τέχνη γίνεται έντονα αισθητό από την κοινότητα των Κωφών και τους εκπροσώπους των μουσειακών ιδρυμάτων. Η ομάδα των Κωφών, αφενός, πάντα ενδιαφερόταν να συμμετέχει ενεργά στην κοινωνική ζωή και στις πολιτιστικές εκδηλώσεις που προσφέρονται από τους φορείς που είναι υπεύθυνοι για τον πολιτισμό, δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Από την άλλη πλευρά, οι εργαζόμενοι των μουσείων, τα τελευταία χρόνια, προσπάθησαν να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για να άρουν τα εμπόδια επικοινωνίας, ώστε να κάνουν το πολιτιστικό περιεχόμενο προσβάσιμο σε μια κοινότητα που δραστηριοποιείται ολοένα και περισσότερο και ενδιαφέρεται να το απολαύσει.

Τα αποτελέσματα των καλών πρακτικών δείχνουν ότι, αν και υπάρχουν συγκεκριμένα μέτρα για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας με Κωφούς, βασισμένα κυρίως σε τεχνολογικά βοηθήματα που καθιστούν το περιεχόμενο προσβάσιμο, εξακολουθούν να υπάρχουν λίγα έργα ή πρωτοβουλίες που παρέχουν εκπαίδευση στους υπεύθυνους μουσείων ώστε να μπορέσουν να αλληλοεπιδράσουν με Κωφούς επισκέπτες. Γενικότερα, πρόκειται για πρωτοβουλίες που επιτρέπουν μεγαλύτερη χρηστικότητα του πολιτιστικού περιεχομένου μέσω της χρήσης βίντεο-οδηγών νοηματικής γλώσσας, της χρήσης οδηγών μουσείων Κωφών ή τεχνολογικών βοηθημάτων πιο κατάλληλων, για άτομα με προβλήματα ακοής παρά για Κωφούς που χρησιμοποιούν τη φυσική τους γλώσσα επικοινωνίας, δηλαδή τη νοηματική.

ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπερασματικά, από την ανάλυση του πλαισίου που πραγματοποιήθηκε στις έξι χώρες εταίρους μέσω πολλών μεθοδολογιών που περιλαμβάνουν τις δύο κύριες ομάδες-στόχους στις οποίες στοχεύει το έργο ART&SIGNS, προκύπτει ξεκάθαρα και οριστικά ότι υπάρχει ένα κενό στις δεξιότητες των εργαζομένων των μουσείων που αποτελούν εμπόδιο επικοινωνίας και προσβασιμότητας στον πολιτισμό, την ιστορία και την τέχνη για Κωφούς.

Funded by the
European Union

Βασικά, οι δεξιότητες και οι γνώσεις που απαιτεί η κοινότητα των Κωφών από τους εργαζόμενους στα μουσεία αφορούν:

- Βασικές γνώσεις εθνικής νοηματικής γλώσσας
- Έννοιες της κώφωσης και των επικοινωνιακών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι Κωφοί
- Στοιχεία Πολιτισμού για τους Κωφούς
- Επικοινωνιακές προσεγγίσεις που πρέπει να χρησιμοποιούνται με Κωφούς
- Συγκεκριμένο λεξιλόγιο στον τομέα της τέχνης, της ιστορίας και του πολιτισμού
- Γνώσεις για το πως να καλωσορίσω έναν Κωφό επισκέπτη για πρώτη φορά
- Διαθέσιμα εργαλεία για να γίνει προσβάσιμο το περιεχόμενο και οι υπηρεσίες του μουσείου

Συνιστάται να συμπεριλάβετε τις βασικές γνώσεις της Διεθνούς Νοηματικής Γλώσσας για να μπορέσει ο υπεύθυνος του μουσείου να παρέχει καλωσόρισμα και βασικές πληροφορίες σε Κωφούς που επισκέπτονται το μουσείο τους.

Επιπλέον, όπως ζήτησαν πολλοί Κωφοί συμμετέχοντες, συνιστάται η άμεση εμπλοκή των Κωφών κατά την ανάπτυξη του Προγράμματος Σπουδών, η δημιουργία νοημάτων σε διάφορες θεματικές ενότητες για τις τέχνες, την ιστορία και τον πολιτισμό. Η συμμετοχή εκπαιδευτών και εμπειρογνομώνων Κωφών θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη κοινωνική ένταξη στην αγορά εργασίας των Κωφών και, ταυτόχρονα, θα είναι μια πολύ πιο διαμορφωτική εμπειρία για τους δικαιούχους της εκπαίδευσης, τους εργαζόμενους του μουσείου, οι οποίοι θα έχουν την ευκαιρία να εφαρμόζουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες στην πράξη κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης τους.

Διαβάστε τη Διακρατική Έκθεση στην Αγγλική γλώσσα που ανέβηκε στην ειδική ενότητα της ιστοσελίδας του έργου:

<https://www.artsignsproject.eu/outcomes-and-outputs/>